

ÖSTERGÖTLANDS
HEMBYGDSFÖRBUND

Östergötlands Hembygdsblad

Nr 3-2015

ÖSTERGÖTLANDS HEMBYGDSBLAD

Utkommer med fyra nummer per år och ges ut av Östergötlands Hembygdsförbund, till vilket 98 föreningar med ca 20 000 medlemmar är anslutna.

Ansvarig utgivare

Denny Lawrot (förbundsordförande)
Sankta Marias Väg 252, 612 93 Finspång
Tel: 0122-201 88, mobil: 0708-12 06 00
denny.lawrot@centerpartiet.se

Prenumeration

100: -/år. Insättes på bankgiro 475 – 9700 eller plusgirokonto 89 881–7

Annonspriser

1/1 sida 1200:-
1/2 sida 600:-
1/4 sida 400:-

Utkommer

omkring 15/3, 15/6, 15/9, 15/12

Manusstopp

15/2, 15/5, 15/8, 15/11

Välkommen med bidrag, annonser och foton. Materialet skickas till kansliet. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera texter och bilder.

Östergötlands Hembygdsförbunds Kansli

Vasavägen 3, 582 20 Linköping
Tel: 076-103 11 39
ostergotland@hembygd.se
www.hembygd.se/ostergotland

Omslagsbild

Höstbock

Foto: Johan Björner

Tryck

Mjölby Tryckeri & Reklam AB
Upplaga 1 100 ex
ISSN 1102-5557

INNEHÅLL:

Ordföranden har ordet	sid 3
Skolslöjdutställning i Kvarntorps skola	4
Sverige får nya sedlar och mynt	5
I utvandrarnas spår	6-7
Landsbygdsprogrammets projektstöd	8-9
Välkommen till Arkivens Dag	9
Tryserums Hbfs årsbok 2015	10
”Tänk i tid” - en bok om historia och kulturmiljövård	11

ÖSTERGÖTLANDS
HEMBYGDSFÖRBUND

**Välkomna till
Hembygdsförbundets Höstkonferens
lördag 10 oktober hos
Ödeshögs Hembygdsförening!**

**Program och inbjudan finns på:
www.hembygd.se/ostergotland**

Förbundet har nu flyttat!

Vår nya besöks- & postadress är:
Vasavägen 3, 582 20 Linköping

Ordföranden har ordet

September, den första höstmånaden. Vi har väl minst sagt haft en S märklig sommar, inte olikt höstvädret på sina håll. Själv är jag vän av soliga vackra höstdagar, och ser fram emot dessa!

Delar av vår styrelse har med förenade krafter nu flyttat kansliet till Studieförbundet Vuxenskolan på Vasavägen 3 i Linköping. Stort tack till er som hjälpte till med detta arbete. Det känns väldigt bra, måste jag säga. Vi har också genomfört två styrelsemöten på den nya adressen. Min förhoppning är att vi nu ska få fler att delta i våra möten; speciellt viktigt är att även ersättare har möjlighet att kunna vara med. I Linghem blev det trångt och besvärligt men nu har vi betydligt bättre möjligheter.

I dagarna har vi haft besök av Helena Hammarskiöld från förbundet i Stockholm. Ni såg kanske en inbjudan till ett möte, angående nästa års jubileum, som vi höll hos Östra Skrukeby Hembygdsförening den 29 augusti. Förbundets upplägg är bra då man väljer att fokusera på begreppet Hembygdens År och inte i första hand 100-årsjubileet för Riksförbundet. Det ger oss möjlighet att lyfta fram hembygdsrörelsen i sin helhet. Varje lokal hembygdsförening kan efter sin förmåga bidra till helheten. Jag återkommer till detta jubileum på Höstkonferensen i Ödeshög den 10 oktober.

Om 2016 kommer att sätta ytterligare fokus på hembygdsrörelsen så kommer 2018 bli en fantastisk uppföljare. Som ni nog vet arbetar Östergötlands museum med temaår. I år är det Gömda och glömda platser, nästa år är det mat. 2018 kommer temaåret vara Folkkonst i Östergötland. En stor del av den östgötska folkkonsten finns ju ute i våra hembygdsgårdar. Vi finns också med i den arbetsgrupp som diskuterar runt projektet. Ett par "Case Studies" kommer att genomföras, och Stefan Hammenbeck som är den drivande kraften kommer till Höstkonferensen i Ödeshög. Här finns stora möjligheter för er lokalt i föreningarna att profilera er själva, eller tillsammans med andra föreningar visa att ni finns.

Vi har haft god kontakt med Region Östergötland och också lämnat remissvar på förslaget till regional kulturplan för 2016 – 2019. Jag hoppas på fortsatt dialog och ett avtal med regionen. Ett avtal som speglar de förväntningar vi har på varandra.

En annan fråga som kommit upp nyligen är den om bankernas kontanthantering, som uppmärksammats via en fråga från Norrköpings kommun. Uppenbarligen är detta en fråga som i hög grad väcker engagemang även från hembygdsföreningarna. En fråga som kanske kan ligga till grund för ett pressmeddelande från Höstkonferensen. Är det någon som vill formulera ett uttalande i frågan så skriv till oss.

Trevlig höst, vi ses i Ödeshög 10 oktober!

Denny Lawrot

En bred blandning slöjdföremål genom tiderna ställdes ut i Kvarntorps skola.

Skolslöjdsutställning i Kvarntorps småskola

Den gamla småskolan, Rök-Svanshals byalags hembygdsgränd, ligger alldeles invid landsvägen, f.d. Riksettan och senare E4, nu länsväg 918. Där har, förutom skolundervisning, flickor från tredje klass fått lära sig sy, sticka och brodera. I Svanshals infördes skolslöjd på schemat 1892.

Historiegruppen i byalaget gick i våras ut med ett upprop: Har du något kvar som du gjort i slöjden? Frågan riktades till både gamla skolkamrater och skolelever av idag. Vi planerade att göra en utställning i sommar och hoppades på bidrag tillverkade i bygdens skolor och andra. Det visade sig att många har sparat sina alster som kära skolminnen som nu finns att beskåda i skolsalen.

Flickorna fick börja sy olika stygn på en fyrkantig stramalj som fransades. En bra lärdom liksom att i Pers- torps skola i Rök stoppades istället små fyrkanter i blått garn. Stoppa strumpor var förstås bra att kunna.

Grytlappar, en i rätstickning och en i rutigt mönster med virkade kanter, var obligatorisk. Jag minns ännu vandan när min grytlapp blev sned och stickorna inte lydde mina svettiga fingrar. Fröken kunde inte riktigt förklara utan mamma fick lära mig

Kuddar tillverkade på 1960-talet, bl.a. i Holmens skola 1959-60.

tekniken. I den rutiga påsen med korsstygnsmönster tog man hem det man höll på med och tog med till nästa slöjdtimme. I Högalidsskolan i Stockholm syddes ”sy-påsen” i en rund modell och dekorerades med namn och rankor i stjälkstygn.

Förkläden i samma rutiga tyg som påsen med korsstygnsbroderi har många sparat. En variant är ett väldigt fint broderat förkläde sytt i fjärde klass i Holmens skola där inte ”fröken” utan en grannfru som var duktig inom textil inspirerade barnen. Man fick lära sig att vara noggrann och flitig. Idag förvånas vi över hur välgjort allting är fastän man fick sy t.ex. gymnastikbyxor för hand.

Skolköksförkläde med snibb i sjätte klass finns i lite olika utförande. Babyutrustning med navelbinda och mantel känns för dagens elever främmande, men det stickade garnityret på dockan Lillemor beundras av alla.

Klänningar var inte helt enkelt att få stil på. En av fröknarna, d.v.s. småskollärarinnan i Kvarntorp, har berättat att hon var så ängslig inför tillklipningen att hon ringde sin mamma och bad om hjälp. ”Och vi som tyckte att hon var proffs!” – en kommentar från en av ”flickorna” på utställningen. På 1960-talet kom nya idéer inom broderi vilket kan ses på tre kuddar som tre systrar sytt. Linne i dova färger med modernt mönster.

För pojkarna var slöjden väldigt olika beroende vilken skola man gick i. Ibland fanns ingen lärare som kunde undervisa alternativt som var ointresserad. Det har berättats att pojkarna kunde ägna en hel termin åt att välja ut virke till något att tillverka!

Men fina exempel finns: I Grönhäll, folkskolan i Kvarntorp, var läraren engagerad. Ett ovalt bord med en fiffig lösning så att klaffarna sitter uppe är slöjdat 1943,

liksom en skrivpulpet och en bricka med mönster. Allt slöjdat utan dagens moderna verktyg.

Från Röks skola har vi fått slöjdade välgjorda föremål; en handdukshängare, en tomahawk mm. Och så pallar i olika storlekar och modeller, till synes väl använda. I Perstorps skola fick man göra en lantgård med djur och staket omkring, målad i glada färger. I Svanshals Kyrkskolan är en ljuslampa i trä tillverkad.

Miniatyrlantgård med djur, från Perstorps skola.

Alster av senare datum, bl.a. hals-smycke i koppar och fat av emalj.

Av senare datum är ett fat i vacker blå emalj, ett hals-smycke i koppar, ett pennskrin och en virkad svan. Det nyaste alstret är en ljusstake i ståltråd – luffarslöjd – som en flicka gjort i sjätte klass.

Utställningen har visats några veckoslut i sommar och på Östgötadagarna 5 och 6 september. Besökarna har påmint om sina egna slöjdlektioner vilket samtalen vid kaffebordet vittnat om.

*Agneta Widén, Rök-Svanshals Byalag Historiegruppen.
Foton: Margit Brandt.*

Sverige får nya sedlar och mynt

Sveriges Riksbank informerar: I oktober i år börjar Riksbanken ge ut nya 20-, 50- och 1000-kronorssedlar. Dessutom får vi en ny sedelvalör: en 200-kronorssedel. De nya sedlarna har nya motiv och är mindre än de nuvarande.

I oktober 2016 börjar Riksbanken sedan att ge ut nya 100- och 500-kronorssedlar samt nya 1-, 2- och 5-kronorsmynt. 10-kronan kommer dock att vara oförändrad. Sedlarna har nya säkerhetsdetaljer som ger ett bättre skydd mot förfalskningar. Det nya är att man ska vicka på sedeln för att kontrollera att den är äkta. Då ser man bilder som skiftar färg och bilder som rör sig och växlar motiv. Mynten blir mindre och lättare och blir dessutom nickelfria.

Under en period kommer både de nuvarande och de nya sedlarna och mynten att vara giltiga samtidigt. Viktiga datum att komma ihåg:

- I oktober 2015 kommer nya 20-, 50- och 1000-kronorssedlar samt en ny valör, 200-kronorssedeln.
- De nuvarande 20-, 50- och 1000-kronorssedlarna blir ogiltiga efter den 30 juni 2016.
- I oktober 2016 kommer nya 100- och 500-kronorssedlar, nya 1- och 5-kronorsmynt samt en ny valör, 2-kronan.
- De nuvarande 100- och 500-kronorssedlarna samt alla mynt, utom 10-kronan, blir ogiltiga efter den 30 juni 2017.

Sms:a riksbanken start till 71120 för att bli påmind om viktiga datum kring sedel och myntutbytet!
Mer information finns på: www.riksbank.se

Sue Nordstrom (t.v) på släktbesök i Östergötland. Här med Christina Alm och Solveig Hübsch vid Torpa kyrka efter midsommarsgudstjänsten.

I utvandrnans spår

Under våren 2015 kom jag i kontakt med Östergötlands Hembygdsförbunds kansli med en förfrågan om kontakter i de lokala hembygdsföreningarna i Torpa, Sund, Ydre och Västra Ryd, Östergötland varifrån flera av mina släktingar utvandrade mellan 1850-1882. Förbundet var väldigt hjälpsamma, och deras snabba svar uppskattades mycket.

Jag har varit aktiv inom släktforskning i sju år, och sitter i en rådgivande panel för The Swedish American Museum i Chicago, Illinois. Under The American Week Festival i Kinda och Ydre år 2011, deltog jag med glädje i en föreställning av musikalen Andrew Peterson - The Genuine Pioneer Story, skriven av Jan Hermelin, ordförande i The Andrew Peterson Society i Ydre. Peterson, vars dagböcker inspirerade till Vilhelm Mobergs Utvandrar-svit, var ju den verkliga "Karl-Oskar".

I den musikalen förekom en sång skriven till Catarina, som var mor till ett barn som i juni 1850 dog under resan till Amerika på briggen Minona. Sången berörde mig djupt, då barnet i fråga var Gustafva, yngsta dottern till min farmors farbror Gustaf Larsson från Sjöarp i Västra Ryd, Östergötland.

Jan Hermelin och hans sångare Michael Lager och Kajsa Svensson, kommer att turnera i USA med sin nya CD under hösten 2015, bl.a. i Waconia, Minnesota, och andra städer i mellannvästern. Min svenska kusin Ingrid kontaktade mig i somras för Jans räkning för att presentera honom för vårt museum. Till vår glädje kommer att de sponsras av museet och sjunga för oss den 30 september.

Under mina resor i Östergötland i somras, firade jag midsommarafton en väldigt regnig och kall 19 juni. Men vädret stoppade inte festligheterna, särskilt inte för barnen som i sina regnkläder och gummistövlar lekte och stänkte i Torpas vattenpölar. Eftermiddagen inleddes hemma hos mina kusiner Ingemar och Solan i Ramfall

Midsommarmusik i Torpas församling: Christina Alm, Magnus Unger och Rune Alm.

med en härlig lunch inklusive jordgubbstårta. Midsommarfirandet fortsatte i Torpa med en gudstjänst. Dagen avslutades med en festlig middag i Michael och Ingrids hem där familj och vänner bjöds på vildsvin, älg, kalv, mer jordgubbstårta, Akvavit-snapsar, sång och mycket mer. Det var en alldeles speciell dag som jag alltid kommer att minnas!

Jag vill rikta ett särskilt tack till kyrkoherde Camilla Jacobsson och familjen Petré som öppnade den vackra Sunds Kyrka för en privat rundtur för oss den 20 juni. Vi tillbringade en trevlig tid tillsammans, med ett stopp i Sjöarp för att beskåda minnesstenen längs vägen till Sjöarp, som en gång i tiden ägdes av mina släktingar. Samma dag besökte vi även Ramelarp (födelseplats för min farmors mormors mor) där familjen Petré hade hängt upp den amerikanska flaggan som ett varmt väl-

kommande till sina amerikanska besökare. Resten av dagen och kvällen fylldes med fler besök av släkten, följt av en underbar middag med vänner hemma hos mina kusiner Kerstin och Magnus.

År 2016 planerar jag att ägna mer tid i Östergötland för att göra efterforskningar på Landsarkivet i Vadstena.

Besök vid Ramelarp, Sund, där Sue Nordstroms släkting Gustafva Larsdotter en gång föddes.

Det skulle vara väldigt trevligt att få besöka fler hembygdsföreningar i Sund, Torpa, Västra Ryd och Ydre. Jag ser fram emot att träffa många medlemmar inom hembygden där.

*Sue Nordstrom, Lake Forest, Illinois, USA, sept 2015.
suenordstrom@sbcglobal.net*

Översättning: Jesper Ström. Foton: Sue Nordstrom.

Sunds kyrka prydd för midsommar.

Välkommen till en ny studiesäsong!

Studieförbundet Vuxenskolan har i samarbete med Sveriges Hembygdsförbund valt ut några aktuella studiematerial. Vill du veta mera om dessa material eller få hjälp att skraddarsy en studiecirkel eller utbildning för just er, tveka inte att ta kontakt med SV Östergötland!

Hitta Historien

Studieplanen föreslår 3 – 5 träffar och tar upp de olika momenten forska, dokumentera och använda. Här finns också en genomgång av användbara källor.

Historiska kartor

Lantmäteriets kartskatt är nu tillgänglig för allmänheten. Studiematerialet underlättar för de som vill använda de historiska kartorna i sin hembygds- eller släktforskning.

Börja forska kring ditt hus och din bygd

Studieplan med discussionsfrågor och övningar till boken med samma namn av Per Clementsson och Kjell Andersson.

Studieförbundet Vuxenskolan har en stor verksamhet kring släktforskning, som vi vill utveckla ytterligare och gärna i samarbete med hembygdsföreningarna. Vi vill gärna ha förslag på cirkelledare, som vi sedan erbjuder utbildning.

Kontakt: Lars-Olof Johansson, verksamhetsansvarig Natur & Kultur.

E-post: lars-olof.johansson@sv.se

Tel: 070-659 42 64, 0125-507 45

Nykils Hembygdsförening bedriver jordbruksprojekt 2014-15. Foto: Nykils Hbf.

Landsbygdsprogrammets projektstöd

På Jordbruksverkets webbplats: www.jordbruksverket.se/amnesomraden/stod/foretagsochprojektstod/investeringar/ finns ny information om Landsbygdsprogrammets olika stöd. Det handlar om stödet till landets hembygdsgårdar men också andra stöd som hembygdsföreningar kan söka: Stöd till satsningar på rekreation och turistinformation, natur- och kulturmiljöer, samt stöd för projekt inom Lokalt ledd utveckling (Leader).

Enligt Jordbruksverket kommer stöden att kunna sökas från och med september 2015. Stöden ges enbart till sökande på landsbygden och i tätorter med högst 3 000 invånare. Men det finns undantag, så fråga din länsstyrelse vad som gäller för just din förening.

Hembygdsföreningar kan främst söka följande tre typer av projektstöd:

1. Stöd till investeringar i rekreation och turistinformation

Syftet med stödet är att utifrån landsbygdens resurser skapa möjligheter för rekreation för allmänheten och förbättra möjligheterna till turism – exempelvis till information för få fler besökare till landsbygden, till vandringsleder eller till skyltar, broschyrer och webbplatser om bygden och dess natur- och kulturarv.

Rivning av halmtak på fornhemmet i Bjärka-Säby, Wist Hembygdsförening 2011. Foto: Wist Hbf.

2. Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljöer

Syftet med stödet är att investeringarna ska bidra till att förstärka landskapets natur- och kulturvärden inom en by eller bygd och är därmed utveckla attraktiva boendemiljöer, främja friluftsliv och rekreation samt ge bättre förutsättningar för turism och annat företagande inom bygden. Det handlar om projekt som tar tillvara odlingslandskapets natur- och kulturmiljöer, och kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer. Projekten kan också vara större och knutna till landskapsperspektiv och över ett större geografiskt område.

3. Stöd till utveckling av hembygdsgårdar

Tankarna bakom stödet är likartade med de för det avslutade programmet "Hus med Historia", men syftet med detta stöd är bredare. Syftet är att hembygdsgårdarna ska kunna utvecklas som mötesplatser och turistmål samt för andra verksamheter. Hembygdsrörelsens verksamhet ska därmed kunna bidra ännu mer till en levande landsbygd och ett hållbart samhälle. För att uppnå syftena med stödet kan hembygdsföreningens projekt handla om mer än att ta tillvara kulturhistoriska värdefulla byggnader. Stöd kan exempelvis ges till investeringar för att...

- ta tillvara och vårda trädgårds- och gårdsmiljöer på hembygdsgården,
- förbättra tillgängligheten för olika människor till hembygdsgården och dess anläggningar,
- ordna faciliteter för information till allmänhet och besökare på hembygdsgården och
- ta tillvara och vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som är lokaliserade till en annan plats än själva hembygdsgården, men som ingår i hembygdsgårdens verksamhet.

Läs mer om stödet till utveckling av hembygdsgårdar på:

www.jordbruksverket.se/amnesomraden/stod/foretag-sochprojektstod/investeringar/kulturhistorisktvardefullabyggnader.4.6ae223614dda2c3dbc4549f.html

Att ansöka om landsbygdsprogrammets projektstöd

Samtliga projektstöd söks hos länsstyrelsen i länet. Ta kontakt med länsstyrelsen i god tid innan ansökan, gärna så fort som ni är klara över vilken investering ni vill göra. Kontaktuppgifter till respektive länsstyrelse finns på www.lansstyrelsen.se.

Länsstyrelsen kommer att bedöma varje ansökan efter vad myndigheten i respektive län prioriterar för att nå målen med landsbygdsprogrammet. När det gäller stödet till hembygdsgårdarna har 80 miljoner kronor avsatts för hela landet under fyra år. Varje län har sedan fått en tilldelning av dessa medel, bland annat beroende på antalet hembygdsgårdar i länet.

En hembygdsgård kan få stöd till 90 procent av kostnaderna för projektet. Det är sannolikt så att föreningarna måste ordna övrig offentlig finansiering till projekten (upp till 25 procent). Länsstyrelsen i varje län bestämmer behovet av övrig offentlig finansiering från projekt till projekt, också beroende på hur myndigheten har ordnat med den övriga offentliga finansieringen till de olika stöden i sin helhet.

SHF:s roll – att påverka, ge stöd och informera

Sveriges Hembygdsgårdar tycker att det är viktigt att hembygdsgårdarna verkligen kan använda stöden. Detta gäller särskilt stödet för utvecklingen av hembygdsgårdarna, och att alla dess avsatta medel kommer till an-

Restaurering av Norrgårdssågen på Mjölby hembygdsgård sept 2013. Foto: Marie Petersson.

vändning inom tidsramen – där de ger bäst nytta i enlighet med både Landsbygdsprogrammets syften och med rörelsens inriktning i varje län.

Det är viktigt att hanteringen och tillämpningen av stödet är enkel, tydlig och genomskedd. SHF har skickat en skrivelse om detta till länsstyrelserna. I skrivelsen trycker SHF på att föreningarna inte ska behöva ordna övrig offentlig medfinansiering för varje projekt, att länsstyrelsen gör goda prioriteringar och att det är bra om länsstyrelsen samverkar med våra länsförbund. SHF kommer under programmets genomförande att stötta hembygdsgårdar och regionala förbud, samt följa utvecklingen och hanteringen i de olika länen. Skrivelsen kan laddas ned på följande länk:

www.hembygd.se/wp-content/uploads/2015/08/skrivelse-om-landbygdsprogrammet.pdf

Har du övriga frågor, kontakta Michael Lehorst, 08-54 54 5070, michael.lehorst@hembygdsgardarna.se.

Källa: Sveriges Hembygdsgårdar, www.hembygd.se

Välkommen till Arkivens Dag den 14 november 2015!

Den 14 november 2015 firas Arkivens dag i hela Norden under det gemensamma temat **Gränslöst**. 70 år har förflutit sedan andra världskrigets slut och världens gränser började öppnas upp igen. Överallt runtom i Norden berättar vi om spännande livsöden och historiska händelser. Möt de personer som utmanat gränser eller som bildligt eller bokstavligt passerat gränser. Är det mod eller armod som varit drivkraften när man lämnat sitt hemland? Vilka har slagits för demokrati och lika rättigheter? Hur har normerna sett ut och hur har man behandlat de som inte följt normerna?

Håll ett öga på hemsidan www.arkivensdag.nu som under hösten 2015 fylls med arrangemang på en rad olika platser, även de som hålls i Östergötland. Välkommen dit för att hitta en del av din historia!

Tryserums Hbf:s årsbok 2015

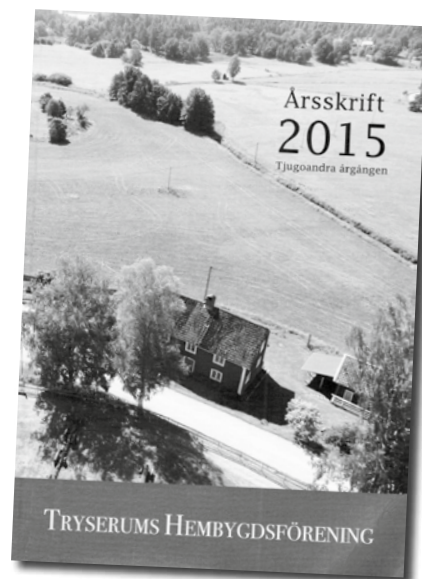
Personhistoria i årets bok

Årsboken innehåller i år personhistoria i intervjuerna med Karin Berg i Västertryserum, Karl-Erik Söderberg i Lillsätter och glasmästaren Sievert Johansson i Viken. Personer blir det också i Anne-Maries glada berättelse om en 45-årig syjunta. Till den hör den dråpliga och tänkvärda dikten om symöten. Betydligt mörkare är dokumentären om olyckan på Kärnhultesjön år 1685 av vår meste skribent i årsboken, Ulf Karlsson. I en tidningsartikel från 1930-talet bejsungs kärleksfullt den gamla den gamla kyrkbyn och kungsvägen, och nämns den gamla romanhistorien om Knappekullas ros och korp. En hyllning till sammanhållningen i Västertryseum av en ”Mr Bob” i NT tycker vi har en given plats i boken, eftersom den anknyter till intervjun med Karin Berg.

Vi har inte kunnat motstå frestelsen att ta med utdrag ur sockenstämmoprotokoll från 1832 och 1835 som bland annat berättar om prästgårdsbygget i gamla kyrkbyn, om ordning vid nattvardsgången och om jakt på vargen. I tidningskrönikan har även en del uppgifter lagts in från första världskrigets andra år. Inte ens vår

bygd var ju opåverkad av kriget. Lilians verksamhetsberättelse speglar ett i flera avseenden händelserikt år.

Tryserums Hembygdsförening,
www.hembygd.se/tryserum

HEMBYGDSFÖRSÄKRINGEN

Ostra Långgatan 30a
432 41 VARBERG
Tel. 0200-22 00 55
hembygdssforsakringen@hembygd.se
www.hembygd.se

Bra att veta om inbrottsförsäkringen

För att inbrottsförsäkringen skall gälla krävs att tjuven brutit sig in med våld i lokalen. Det innebär att egendom som står löst på tomten och inte är inlåst i en byggnad, exempelvis utemöbler, båtar och robotgräsklippare, inte omfattas av inbrottsförsäkringen. För båtar och robotgräsklippare kan man teckna tilläggsförsäkringar så att de har ett utökat skydd mot stöld även när de inte är inlåsta i en byggnad.

Försäkringen gäller alltså i princip inte heller om någon gått in i byggnaden med nyckel. Det finns dock två scenarier då inbrottsförsäkringen trots allt gäller då. Dels om tjuven först gjort inbrott någon annanstans och där kommit åt nyckeln till byggnaden, dels om tjuven genom hot tilltvingat sig nyckeln.

Det viktigaste är att ha ett gott mekaniskt skydd som försvårar för tjuven att ta sig in. Dörrblad, karm, beslag och lås skall uppfylla säkerhetskraven i skyddsklass 1 för att inbrottsförsäkringen ska ge full ersättning. Som komplement till det mekaniska skyddet rekommenderas inbrottslarm, men det är inget krav i försäkringsvillkoren.

Är ni tveksamma på om era lås är godkända så konsultera en lokal låsmed som säkert kan föreslå vilka godkända lås som passar just i er lokal. Uppfyller inte byggnaden säkerhetskraven kan föreningen få reducerad ersättning vid ett inbrott.

HÖSTPROGRAM 2015

Tisdagen, den 13 oktober, kl. 18:00

Släktgårdar

Martin Dackling, disputerad forskare i ekonomisk historia, Linköpings universitet

Lördagen, den 7 november, kl. 13:00 – 16:00

Seminarieeftermiddag på temat biskopar/ärkebiskopar med östgöta-anknytning.

Föredragshållare:

- Biskop em Jonas Jonsson (Söderblom)
- Domprost em Po Nisser (Spegel)
- Doktorand Erik Peterson (Ryzelius)

Samarrangemang med Domkyrkans vänner

Lokal: Wallenbergsalen, Östergötlands museum

Entré: Fri entré för medlemmar.

Icke medlemmar 60 kronor.

Arrangör: Östergötlands Fornminnes- och Museiförening, Östergötlands museum och Folkuniversitetet.

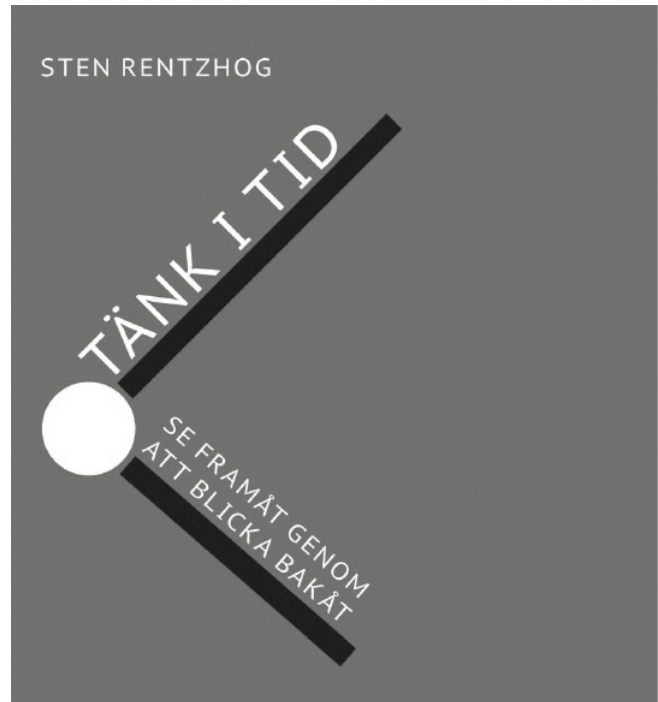
Vill du bli medlem? www.fornminnesforeningen.se

Tänk i tid - en bok om historia och kulturmiljövård

Varför har vi museer och arkiv? Varför bedriver vi kulturmiljövård och hembygdsvård? Varför forskar vi och lär ut historia? Bristande argumentationsförmåga riskerar att försvåra publik- och elevkontakter, finansiering och till och med självförtroendet i den egna yrkesrollen. *Tänk i tid* är en bok skriven så att alla kan begripa och relatera till verkligheten runt omkring sig.

Boken är en efterlängtd handledning i hur umgänget med det förflutna kan förbättra vår kreativitet, lära oss se nya sammanhang, få ett rikare liv. Med stöd av kunskap om hur hjärnan fungerar föreslår författaren också ett nytt sätt att undervisa: Historia ska inte läras in, den ska upplevas. För dem som är verksamma inom arkiv, museer, kulturmiljövård, eller undervisar och forskar om historia vid skola och universitet, bör *Tänk i tid* vara välkommen läsning. Den är också tänkt som diskussionsunderlag vid planeringssamtal, styrelsearbete och personalutbildning.

Tänk i tid ges ut på Carlsson Bokförlag och förklarar varför historia är viktigt, inte bara för samhället utan för varje enskild människa. I den svindlande snabba utvecklingen måste vi försöka frigöra oss från stundens vanetänkande. "Det finns en intim koppling mellan våra erfarenheter och vårt medvetande, som förklarar det

förflutnas betydelse för vår tankeförmåga", skriver författaren Sten Herzog.

Boken kostar 140 kr och kan beställas via www.carlssonbokforlag.se eller på tel: 08-657 95 00.

Vi ger ut böcker!

Ett axprov ur vår tidigare utgivning:

Brevens Bruks hembygdsförening:
Brevens Bruk, bruksliv i järnets tecken
Knutby-Faringe-Bladåker hembygdsförening:
Bygden som steg ur havet
Fanthyttans bygdeförening: Fanthytan
Borensbergs hembygdsförening: Från
Husbyfjöl till Borensberg
Lima, Rörbäcksnäs och Transtrands
hembygdsföreningar: Gränsland
Hafsta byalag: Hafsta genom tiderna
Föreningen Härdakvarn: Härdakvarn
Idre hembygdsförening: Idre bygdebok
del 1, 2 och 3
Kvistholmsgruppen: Kvistholmskrönika
Ragnarö byalag: Livet i ragnarö
Norra Vi hembygdsförening: Norra Vi
Norra Vi hembygdsförening: Ydrebo
Torpa hembygdsförening: Om Torpa
kyrka
Torpa hembygdsförening: Skrävör
och visor
Reftele hembygdsförening: Reftelebygd
Röks hembygdsvänner: Röksminnen
Rök-Svanshals byalag: Svanshalsminnen
Stoby historiecirkel: Stoby by
Särna fornminnesförening: Särnmål

Vi erbjuder Dig eller Din förening:

- ✦ hjälp med allt från manus till färdig bok
- ✦ formgivning
- ✦ upplagor från 50 ex och uppåt
- ✦ tryckning
- ✦ intressanta priser
- ✦ handledning

Kontakta oss så får vi diskutera just din situation!

Upplands-Bro Kulturhistoriska förening: Upplands-Bro
från då till nu
Birgitta Olsson: Bondeuppror i Skåne
Johan Birath: Brännvin, vatten och bröd. Del 1 och 2
Johan Birath: Ekeby sockenstämmor 1787-1818
Johan Birath: Mordet i Hycklinge
Johan Birath: Mordet i Ljungstorp
Johan Birath: Mordet i Mjölby
Johan Birath: Mordet vid Stjernesand
Berit och Lars Eric Fjellman: Dalsland och gränsbygden.
Del 1 och 2

Erik Jonsson: De första Ormsjöutvandranerna. Del 1 och 2
Bror Steen: En Parvels minnen från Häggestad Norrgård
Östen Andersson: Fjärdingsman i skärgården
Östen Andersson: Örskrår
Rune Andersson: Folket på Rygga by
Tony Hagström: Från bondby till municipalsamhälle (Kisa)
Bengt-Arne Bengtsson: Från Östra stambanan till Ostlän-
ken/Götalandsbanan
Anders Ejdervik och Anders Dahlin: Grövelsjöfjällen,
gränslösa fjäll
Sten-Olof Ragnar: Gårdar och stugor i Åsbo
Lennart Nilsson: Gårdarna utmed Lagans strand

Sven Thurin: Historien om Myggsjön
Verner Lindblom och Bengt Råsdal:
Lexikon, Västergötlands tidiga historia
Bo Werkström: Lunds Timmer AB
Per-Anders Lundh: Mellan Liljeholmen
och Somvik
Mona Söderbäck: Mitt Ödeshög
Bo Jansson: Mjölby industrihistoria
Gudrun F. Brännberg: Målare i
Medelpad
Kajsa Karlsson: Människor, mark och
skiften i Knipered under 250 år
Anita Kindstrand: Ordstav och talesätt i
Unnaröbygden
Rosa Lindeberg och Majken Sörman-
Olsson: Rosas bok
Torbjörn Ljungqvist: Rölfors
Eva Fagerberg: Sankta Ingrid av
Skänninge
Alice Andersson: Skeppsås kyrkogård
Catherine Lagercrantz: Tamms på
Österbybruk
Eije Fasth: Tranås hornmusikkår 110 år
Göran Källgård: Vargjakt, emigranter
och en drunknad griskulting
Mikael Edberg: Ytterbys gårdar och torp
och många fler ...

Atremi

Axstad Södergård,
0142-171 00

595 94 Mjölby
info@atremi.se

www.atremi.se

B

Posttidning

Avsändare:

Östergötlands Hembygdsförbund
Vasavägen 3, 582 20 Linköping

Höstmarknadstider. Foto: Jesper Ström